

رساله‌ی دکتری: روجا پورفرج بیگ زاده محله، ۱۳۹۵

بررسی وجوه شباهتها و تفاوتها در آرای معرفت‌شناسی فلوتین، عطار و مولوی

تأثیر، تأثر و هم‌افزایی‌های فکری و فرهنگی، ویژگی انکارناپذیر ملل و تمدن‌های گوناگون از دیرباز تا عصر حاضر بوده است. مکاتب فکری، آراء عقلی و نظریه‌پردازی‌های فلسفی و عرفانی بشر، در پهنه پرپهنای روزگار، تغییرات فراوانی را به خود دیده و تکوین و تکاملی تدریجی را پشت سر نهاده است. فلوطین یکی از فیلسوفان یونان قدیم و بنیانگذار فلسفه نوافلاطونی اظهارات فکری و فلسفی متعددی در خصوص هستی و چیستی انسان و جهان و خالق گیتی و ارتباطات میان انسان و خالق بیان کرده است. در فرهنگ عرفانی فارسی متفکران بسیاری با الهام گرفتن از آرای این اندیشمند یونانی به خلق آثار متعدد پرداخته‌اند. در این بین عطار و مولوی به عنوان دو چهره شاخص در عرفان اسلامی-ایرانی از آرای این متفکر برجسته متأثر گردیده‌اند. در این رساله برآنیم تا وجوه اشتراک و افتراق و تمایز آرای این سه اندیشمند را با یکدیگر در 11 مقوله‌ی: اصالت روح، تجرد روح، جهان‌گریزی، توجه دادن به جهانی‌ورای جهان مادی، تأکید بر دروغین و ناپایدار بودن جهان، اعتقاد به وحدت وجود و نفی وجودهای سایه‌آسا، فاصله بین احد و انسانها، غلبه تقدیر بر تدبیر، نظر فلوطین در مورد آفرینش عقل و نفس کلی، وجود پرده و فاصله‌ها میان خالق و مخلوق و مسأله عشق خالق به مخلوق و بالعکس مقایسه کنیم.

کلیدواژه: فلوطین، فلسفه نوافلاطونی، عرفان اسلامی، عطار، مولوی

کلیدواژه‌ها: کلیدواژه: فلوطین، فلسفه نوافلاطونی، عرفان اسلامی، عطار، مولوی

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۱۰۱۹۳۱۰۰۹

تاریخ دفاع: ۱۳۹۵/۰۷/۱۲

رشته‌ی تحصیلی: زبان و ادبیات فارسی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر رضا اشرف زاده

استادان مشاور: دکتر علی عشقی سردهی و دکتر ابوالقاسم امیراحمدی

Ph.D. Dissertation:

The comparison between similarities and differences of politunus' epistemologic theories and Attar's and Rumi's masterpieces

The effects, synergies of intellectual and cultural influence have caused undeniable various nations and civilizations from ancient times until the present day. Schools of thought,

opinion and intellectual and mystical philosophical theories, over time have evolved many changes and gradually. Plotinus one of the philosophers of ancient Greece and founder of the Neo-Platonic philosophy, has numerous intellectual and philosophical statements about the existence and nature of man and the universe and the creator of the universe and the relationship between man and the Creator. In the culture of Persian mystical thinkers inspired by the ideas of the Greek thinkers works. In this regard, Attar and Rumi as two figures in Islamic-Iranian mysticism of the votes of the outstanding thinker affected. In this thesis, we intend to vote in these three thinkers distinguish similarities and differences and compare with each other in 11 categories.

Keywords:

Plotinus, Neo Platonic philosophy, Islamic mysticism, Attar, Rumi